

De ZKM in re-integratie

Hanny Ebberts heeft als coach en trainer ervaring met verschillende groepen mensen op zoek naar hun plek in de maatschappij. “Na mijn hbo opleiding Jeugdwelzijnswerk heb ik drop-outs uit het onderwijs begeleid. Als jobcoach was ik werkzaam binnen de GGZ. Nu werk ik als coach en trainer voor diverse opdrachtgevers. Ik heb zowel kennis van psychiatrische klachten als van wet- en regelgeving rondom arbeid.

“Vanuit de opleiding Jeugdwelzijnswerk ben ik mijn carrière begonnen in het vormingswerk. Dat viel onder het ministerie van onderwijs, daar heb ik de hele ontwikkeling naar het mbo en uiteindelijk de grote ROC's meegemaakt. Het vormingswerk ging steeds meer op in andere projecten en ik ging met werklozen en vroegtijdig schoolverlaters aan de slag. Daar heb ik ook de interesse voor het onderwerp motivatie gekregen. Waarom lukt het nou de ene jongere wel om zijn kansen te pakken en de ander niet en waar zit 'm dat dan in? Hoe kun je aansluiten bij die motivatie? Hoe zie je waar de motivatie zit? Want dat laatste is zeker niet makkelijk en blijft mij nu nog steeds intrigeren.”

“De interesse voor het verhaal van de mens en dat je op de millimeter blijft luisteren”

Heel goed luisteren wat iemand zegt en niet denken: ik begrijp het wel. Niet te snel naar een oordeel komen is wat het belangrijkste blijft. Zeker bij de groep waar ik later mee ben gaan werken in de GGZ, mensen met autisme. Omdat die vaak moeilijker in staat zijn om te zeggen wat ze bedoelen en daardoor vaak verkeerd worden begrepen. Dat sluit weer heel mooi aan bij de vaardigheden die ik in de ZKM opleiding bij Hermans heb geleerd: dat je letterlijk de tekst van de persoon op papier zet. Aan de ene kant heb ik mijn ervaringskennis met mensen met autisme. Heel goed blijven luisteren en geïnteresseerd zijn; in wat bedoel je nu echt en waar zit de kern? En ik weet dat vast te leggen met respect voor hun taal. Aan de andere kant de vaardigheden van de ZKM opleiding en dat maakt dat je steeds dichterbij die motivatie, bij die kern komt. Ik denk dat wij vaak niet eens weten wat die kern precies is, die is niet in woorden te vatten. Het zijn vaak meer een soort mijlpalen, zodat je het pad samen gaandeweg ontdekt. Ik denk dat het daar om gaat! Naast iemand staan en samen ontdekken. En dat samen ook serieus nemen. Dat wat jij voelt, denkt of wilt als persoon belangrijk is en aandacht verdient. Dat deed ik ook al in de tijd van het vormingswerk. Het samen oplopen en samen ontdekken is eigenlijk iets wat ik van nature doe. Gewoon goed luisteren en de ander de antwoorden zelf laten ontdekken.”

“De ZKM was voor mezelf de ontdekking van een bruggetje tussen gevoel en verstand”

“Ik zag mezelf altijd als een gevoelsmens. De analyse, dat was niets voor mij. Ik ontdekte dat ik de interesse in de analyse wel in mij had, maar een beetje wegmoffelde. Ik voel dat nog wel eens met presenteren. Het bruggetje is misschien wel, dat ik het nu gewoon ga doen. Ik beslis vaak op gevoel en maak later een plan. Het is soms slimmer om het eerst even te verpakken. Hoe kan ik dat nu zakelijk uitleggen? Dat heb ik wel van werkgevers geleerd. Leren uitleggen wat ik voel, waarom iets werkt, waarom structuur zo belangrijk is, waarom een spiegel voorhouden, niet kwetsend hoeft te zijn, maar juist vaak helpend kan zijn. Op de werkvloer wordt toch vaak om dingen heen gedraaid en wordt geen feedback gegeven. Bij mensen met autisme en mensen die onzeker zijn, moet je juist heel duidelijk het gedrag beschrijven. Heldere feedback geven en gewoon benoemen wat je ziet. Benoemen wat er gebeurt en daar kleine tussenstappen in maken. Er wordt vaak erg slecht geobserveerd en slecht geluisterd, dat zijn de belangrijkste dingen die ik doe.”

“Mijn werkwijze als jobcoach is dat ik als het mogelijk is, zoveel mogelijk meewerk en op de werkvloer ben. Dan kun je observeren en de werksfeer goed proeven. Wat is de cultuur en wat is hier gewoon? Ik investeer veel in de relaties, niet alleen met de klant, maar ook met de ‘belangrijke anderen’. Geen trucje, echte interesse, dan heb je recht van spreken! Je bent zelf met het werk bezig en kruipt in de huid van de werknemer. Vandaaruit zie je wat er misgaat. Wat zou die werkgever net iets anders kunnen zeggen of wat zou de werknemer hier kunnen doen? Eén van mijn klanten is een bakker, hij heeft het niveau van een allround bakker, maar hij haalt dat niveau nu niet. Ik sta er dan naast, want ik kan niet zoveel doen. Ik ben zijn schaduw en ondertussen praten we. Zo leert hij ook tijdens het werken een praatje te maken. Dat ben ik ook echt voor gaan doen, als iemand langsliep en een vraag stelde. Hij mopperde laatst tegen mij, ‘ik red het allemaal niet, ik heb het veel te druk’. Dan loopt de manager langs en dan zeg ik hé Jan, volgens mij heeft hij wat tegen je te zeggen. Ik geef dan wel even een duwtje. Op deze manier kun je precies het goede doen, je ziet de valkuilen en kunt meteen tips aanreiken.”

“Met de Zelfverbinder Werkfit meteen bij de kern”

“Voor het Werkfit traject begeleid ik een meisje met de Zelfverbinder en kwam daarmee meteen bij de kern. ‘Ik moet wel weer aan het werk van mezelf en van het UWV’, vond ze. Maar bij het vrijwilligerswerk wat ze doet, zit ze zo goed op haar plek dat ze eigenlijk niet weg wil. Ze scoorde ook heel hoog op mijn begeleiding; ik zou alles wel in orde maken. Zo kreeg ik door de Zelfverbinder twee mooie adviezen mee aan het begin van dit traject. Ik hoop dat ze meer zelfvertrouwen krijgt en minder op mij gaat leunen.

“Het eigen verhaal, de eigen taal, de eigen gevoelens en eigen motivatie, je wordt in een zelfonderzoek heel erg serieus genomen.”

“Ik werk ook met een aantal mensen met lichamelijke klachten. Eén daarvan is een man die uitgevallen is na een zeer succesvolle carrière en heel verdrietig is over zijn situatie. Daar viel de keuze op de ZKM. Om hem ook echt de tijd te geven zijn verhaal te doen, een stuk verwerking. Zeker bij mensen na een burn-out is het goed, dat hun verhaal en gevoelens de ruimte krijgen. Ze krijgen ook weer hoop aangereikt, omdat je niet alleen inzoomt op de negatieve kant. Het voelt nu wel alsof ik er nooit uitkom. Waar ik naar verlang dat is er nog wel, maar zit nu verstopt onder het verdriet. Als mensen veel hebben meegemaakt en niet meer over die berg heen kunnen kijken dan kan de ZKM weer perspectief bieden. Ik had een klant die echt niet zag hoe hij ooit weer aan werk zou moeten komen. Zijn cv bestond uit allemaal korte banen. Hij had net de diagnose autisme gehad, was al meerdere keren in de GGZ terecht gekomen, met een burn-out en relatieproblemen. Door het Zelfonderzoek heeft hij zijn kracht terug en zelfs zijn eerste duurzame werkplek gevonden. Een eventuele beperking is nauwelijks zichtbaar op de werkvloer. Hij kan er zelf heel goed mee omgaan en dat is wel de winst van het intensieve ZKM traject. Als hij een probleem had dan was er eerder meteen de gedachte: ‘ik leer het toch niet’ en hij zat weer in een dip. Nu denkt hij: dit heb ik eerder meegemaakt, hoe ging ik er toen mee om? Echt zelfinzicht en daarnaar handelen. Hij heeft zijn eigen gebruiksaanwijzing gevonden. De patronen die hij heeft ontdekt, zijn telkens weer opnieuw bruikbaar en helpend.”